

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu**

Wrocław, dnia 11 kwietnia 2011 r.

**Pan
Ppłk Krzysztof Kucharski
Dyrektor
Aresztu Śledczego
we Wrocławiu**

LWR-4100-05-01/2011
P/10/013

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu skontrolowała prawidłowość wykonania planu finansowego oraz wykorzystania funduszu postpenitencjarnego w Areszcie Śledczym we Wrocławiu, zwanym dalej „Aresztem”, w ramach kontroli wykonania budżetu w 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym w dniu 31 marca 2011 r., stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, Najwyższa Izba Kontroli przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli, pozytywnie ocenia działania Aresztu w zakresie realizacji planu finansowego w 2010 r. oraz wykonywanie zadań związanych z udzielaniem pomocy osadzonemu. Powyższa ocena wynika z prawidłowej realizacji dochodów i wydatków budżetowych, wiarygodności ksiąg rachunkowych oraz sporządzanych na tej podstawie sprawozdawczości budżetowej.

1. Zrealizowane w 2010 r. dochody budżetowe w kwocie 69,3 tys. zł były wyższe od przyjętych w planie finansowym po zmianach (67,6 tys. zł) oraz od wykonanych w 2009 r. (63,8 zł). Główne źródła dochodów stanowiły wpływy z najmu powierzchni lokalowych w wysokości 45,6 tys. zł (65,8 % oraz wpływy z innych źródeł w kwocie 18,7 tys. zł (27,0%), z czego 10 tys. zł stanowiła kwota wyegzekwowanej kary umownej od niesolidnego dostawcy. Pobrane dochody zostały odprowadzone na rachunek budżetu państwa w pełniej kwocie i w

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

terminach określonych w § 4 ust.1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa².

Na koniec 2010 r. na koncie 240 – pozostałe rozrachunki stan należności ogółem wyniósł 55,3 tys. zł, z czego kwota 40,8 tys. zł (73,8%) dotyczyła zwrotu od osadzonych kosztów zastępstwa procesowego ustalonych w wyrokach sądowych. We wszystkich tych sprawach Areszt skierował do komorników sądowych wnioski o wszczęcie egzekucji powyższych należności, przy czym działania te nie były skuteczne. W badanym okresie nie wystąpiły przypadki przedawnienia należności.

2. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie przez Areszt wydatków w 2010 r. w kwocie 19 992,6 tys. zł, które stanowiły prawie 100,0% planu po zmianach. W trakcie roku budżetowego plan finansowy był zmieniany łącznie 24 decyzjami Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej we Wrocławiu (OISW), a z ogólnej kwoty zwiększenia wydatków, tj. o 210,7 tys. zł, aż 189,2 tys. zł dotyczyło zwiększenia wydatków w § 4260 - zakup energii. Zwiększenie w trakcie roku planu wydatków na ten cel wynikało z ich niedoszacowania w zatwierdzonym pierwotnym planie finansowym (926,1 tys. zł na zakup energii, tj. 85, 2% wykonania roku poprzedniego). Ponadto w 2010 r. - na wniosek Aresztu - OISW dokonał 8 decyzjami przeniesień wydatków bieżących między paragrafami klasyfikacji budżetowej na łączną kwotę 255,3 tys. zł. W ocenie NIK, wszystkie zmiany w planie finansowym wydatków były celowe i wynikały z konieczności jego dostosowania do aktualnych potrzeb Aresztu.

W strukturze wydatków Aresztu w 2010 r. największy udział stanowiły wynagrodzenia z pochodnymi – 16.233,1 tys. zł (81, 2 %) oraz wydatki bieżące – 3.741,1 tys. zł (18, 7%), natomiast nie były planowane ani też realizowane wydatki majątkowe.

Przeciętne zatrudnienie w Areszcie w 2010 r. obejmowało 245 funkcjonariuszy i 16 pracowników cywilnych i w porównaniu do 2009 r. było niższe o 1 osobę wśród funkcjonariuszy oraz wyższe o 3 osoby wśród pracowników cywilnych. Przeciętne wynagrodzenie kształtowało się na poziomie 3.983 zł (funkcjonariusze) i 3.512 zł (pracownicy cywilni) i było niższe od średniej płacy w 2009 r. odpowiednio o 8 zł dla funkcjonariuszy i o 536 zł dla pracowników cywilnych.

Wśród wydatków bieżących najwyższe kwoty dotyczyły zakupu żywności -1.223,3 tys. zł (32,7%) oraz energii – 1.123,3 tys. zł (30,0%). Badanie wydatków poniesionych na zakup energii wykazało, że w listopadzie i grudniu 2010 r. Areszt regulował z opóźnieniem

² Dz. U. Nr 116, poz.784 ze zm.

(od 1 do 8 dni) płatności za dostarczoną energię elektryczną, przy czym opóźnienia te nie skutkowały naliczeniem przez dostawcę odsetek za zwłokę.

Kwoty poniesionych przez Areszt wydatków nie przekroczyły limitów określonych w planie finansowym po zmianach, a niewykorzystane środki w kwocie 26,40 zł zostały w obowiązującym terminie zwrócone na rachunek jednostki nadrzędnej.

2.1 Stan zobowiązań niewymagalnych Aresztu na 31 grudnia 2010 r. wyniósł 451,9 tys. zł, z czego 163,6 tys. zł (36,2 %) stanowiły zobowiązania związane z wypłatą wynagrodzeń pracowników, dodatkowym wynagrodzeniem rocznym pracowników oraz pochodnymi od tego wynagrodzenia. Najwyższe zobowiązania pozapłatcowe wystąpiły wobec dostawców energii, żywności oraz z tytułu zakupu usług zdrowotnych dla osób nieposiadających obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego.

3. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia obowiązujący w Areszcie system rachunkowości i mechanizmy kontroli zarządczej. Opracowane i wdrożone w Areszcie procedury uwzględniały elementy kontroli operacji finansowych i gospodarczych ujętych w rozdziale II pkt 14 Standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych³. Przyjęte zasady (polityka) rachunkowości spełniały wymogi ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴, ustawy o finansach publicznych i rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁵.

3.1 Do szczegółowych badań kontrolnych w drodze doboru próby metodą losowania monetarnego MUS, wybrano 210 dowodów księgowych na łączną kwotę 2.018,1 tys. zł. Kryterium badania stanowiła legalność formalna dokumentów księgowych, w odniesieniu do przepisów art. 20–24 ustawy o rachunkowości oraz art.54 ustawy o finansach publicznych. Dowody zbadano pod kątem prawidłowości wartości⁶ transakcji, okresu księgowania, ujęcia na kontach syntetycznych i analitycznych, w tym w podziałkach klasyfikacji budżetowej. W wyniku badania nie stwierdzono dowodów księgowych zawierających nieprawidłowości rzutuujących na wiarygodność ksiąg oraz sprawozdawczość bieżącą i roczną. W badanej próbie nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących zarówno zapisów księgowych, jaki i poprawności formalnej dowodów. Nieprawidłowości nie stwierdzono również w wyniku dokonanego przeglądu analitycznego ksiąg rachunkowych.

³ komunikat nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. - Dz. Urz. MF Nr 15, poz. 84

⁴ t. j. Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

⁵(Dz. U. Nr 20, poz.103

⁶ tj. wartości zgodnej z fakturą oraz zgodność faktury z zamówieniem lub umową.

W oparciu o wyniki przeprowadzonych badań kontrolnych NIK wydaje opinię pozytywną, zarówno w zakresie zgodności (poprawności formalnej dowodów księgowych, kompletności i poprawności w zakresie kontroli bieżącej i dekretacji oraz poprawności formalnej zapisów w ewidencji księgowej), jak i wiarygodności ksiąg rachunkowych Aresztu (prawidłowości zapisów wartości transakcji, okresu księgowania, ujęcia na kontach syntetycznych i analitycznych, w tym podziałkach klasyfikacji budżetowej).

3.2 NIK nie wnosi uwag co do prawidłowości, rzetelności i terminowości rocznych sprawozdań budżetowych sporządzonych na podstawie prowadzonej ewidencji księgowej w odniesieniu do sprawozdań Rb- 27 z wykonania planu dochodów budżetowych, Rb – 23 o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych na koniec 2009 r., Rb – N o stanie należności, Rb-Z o stanie zobowiązań oraz sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa.

4. W 2010 r. w Areszcie przeprowadzono łącznie 8 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych⁷, z których szczegółowym badaniem objęto 3 o wartości 267,4 tys. zł. Udzielanie zamówień poprzedzone było, ustaleniem szacunkowej wartości netto zamówienia, postępowania przeprowadzone zostały w oparciu o specyfikacje istotnych warunków zamówienia oraz prawidłowo udokumentowano, a w zawartych umowach w sposób prawidłowy zabezpieczono ewentualne roszczenia wynikające z niewłaściwego wywiązania się z umowy.

5. Inwentaryzacja roczna została przeprowadzona w terminach oraz w sposób określony w zarządzeniu Dyrektora Aresztu i obejmowała: metodą spisu z natury środki pieniężne oraz poprzez uzgadnianie sald weryfikację wartości niematerialnych i prawnych, środków trwałych, należności i zobowiązań wobec kontrahentów i pracowników, materiałów w magazynie i w drodze, sald depozytowych. Inwentaryzacja sald drogą weryfikacji potwierdziła poprawność i rzetelność kwot zaksięgowanych na kontach analitycznych.

6 W 2010 r. Areszt realizował projekt w ramach Programu Operacyjnego – Kapitał Ludzki, który dot. cyklu szkoleń aktywizacyjnych służących podniesieniu kwalifikacji zawodowych osób pozbawionych wolności oraz przygotowaniu ich do powrotu na rynek pracy po zakończeniu odbywania kary pozbawienia wolności. W ramach powyższego projektu Areszt otrzymał z budżetu państwa w 2010 r. kwotę 25,7 tys. zł i 146,0 tys. zł z budżetu środków europejskich. Środki te zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem na 6 szkoleń, w któ-

⁷ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759

rych uczestniczyły 72 osoby. Osadzeni nabyli umiejętności w takich zawodach jak: brukarz, technolog robót wykończeniowych i glazurnik.

7 Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi uwag do wydatkowania w 2010 r. środków z Funduszu Pomocy Postpenitencjarnej. Udzielono łącznie pomocy 1.754 osadzonym na łączną kwotę 59,4 tys. zł. Każdorazowo wydatków dokonywano na podstawie wniosków osadzonych oraz zapotrzebowań składanych przez funkcjonariuszy Aresztu. Formy udzielanej pomocy były zgodne z określonymi w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 kwietnia 2005 r. w sprawie funduszu pomocy postpenitencjarnej⁸.

8. Badania kontrolne wykazały, że w Areszcie nie przestrzegano zasad określonych w art. 32jb ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej⁹. Stwierdzono, że funkcjonariusze (lekarze) po czasie wykonywania czynności służbowych, za zgodą Pana Dyrektora, zatrudnieni zostali w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Biznes Partner Med.” Bezpośrednio po służbie, jako pracownicy ww. NZOZ pełnili dyżury w Areszcie, gdyż ten NZOZ, w wyniku przeprowadzonego przetargu na usługi medyczne świadczył dyżury na oddziale psychiatrycznym Aresztu od poniedziałku do piątku w godzinach od 15.15 do 7.15 dnia następnego oraz w soboty, niedziele i święta. Analiza czasu pracy lekarzy wykazała m. in., że czas pracy ciągłej wynosił po 32 godziny, a po skończonym dyżurze nie otrzymywali oni określonego w art. 32jb co najmniej 11 godzin nieprzerwanego odpoczynku.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. ***Podjęcie działań zmierzających do przestrzegania czasu pracy lekarzy, będących jednocześnie funkcjonariuszami jak i pracownikami cywilnymi oraz zatrudnionymi w NZOZ wykonującymi świadczenia zdrowotne na oddziale psychiatrycznym Aresztu i dostosowanie czasu pracy do wymogów określonych w ustawie o Zakładach Opieki Zdrowotnej.***
2. ***Podjęcie działań w kierunku terminowego zasilania w środki budżetowe umożliwiające dokonywanie zapłat za usługi i dostawy w wymaganych terminach płatności.***

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykona-

⁸ Dz. U. Nr 69, poz. 618

⁹ Dz. U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89

nia wniosków zawartych w niniejszym wystąpieniu bądź o działaniach podjętych w celu realizacji tych wniosków lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie, do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK o ich rozpatrzeniu.